

BILAGA 5:

GENERELLA BESTÄMMELSER OCH INFORMATION

Här anges exempel på hänvisningar och referat av annan lagstiftning och förordningar som gäller generellt. Dessa restriktioner gäller antingen överallt eller aktiveras av annan lagstiftning då ett vattenskyddsområde inrättas och kan därmed inte anses vara orsakade av skyddsföreskrifterna för ett specifikt vattenskyddsområde. Här återfinns också allmänna rekommendationer och anvisningar för verksamheter inom skyddsområdet som anses vara speciellt viktig. Sammanställningen är inte fullständig; det kan finnas eller kan komma att finnas ytterligare regleringar.

Generellt för all verksamhet, både inom och utanför vattenskyddsområden gäller Miljöbalkens allmänna hänsynsregler (2 kap). Miljöbalken riktar sig primärt till verksamhetsutövaren och den som vidtar en åtgärd. Det är således de som tillhör dessa målgrupper som i första hand har ansvar för att reglerna följs. Detta innebär att hänsynsreglerna riktar sig till alla som gör något som kan inverka negativt på Miljöbalkens mål - en hållbar utveckling - d.v.s. alltifrån den som bedriver någon form av miljöfarlig verksamhet till den som är konsument eller medlem av ett hushåll.

Petroleumprodukter m.m.

Brandfarliga vätskor (petroleumprodukter) är mycket besvärliga föroreningar i detta sammanhang. Det räcker t.ex. med en liter dieselolja för att göra en miljon liter vatten odrickbart. Det medför dock ingen hälsorisk att dricka vattnet vid låga halter, även om det luktar och smakar illa. Oljeföroreningar kan bli kvar under mycket lång tid (flera år) i mark och grundvatten.

Inom vattenskyddsområde gäller särskilda bestämmelser vid hantering av brandfarliga vätskor enligt **Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2003:24**, kap 10. Bland annat gäller krav på sekundärt skydd för cisterner eller lösa behållare som rymmer mer än 250 liter brandfarlig vätska. Det sekundära skyddet skall rymma minst hälften av lagrad vätskevolym, dock minst den största behållarens volym. Detta krav gäller dock inte cisterner i pannrum eller motsvarande i bostadshus som är under regelbunden uppsikt. Befintliga cisterner och rörledningar som installerats före den 6 juni 1990, saknar sekundärt skydd men har ett gott korrosionsskydd ska kontrolleras med ett intervall av 6 år. Anordningar som saknar gott korrosionsskydd ska besiktigas med intervallet 3 år.

I **NFS 2003:24**, ställs också särskilda krav på att ytor, på vilka brandfarliga vätskor hanteras, skall utformas på ett sådant sätt att spill och läckage kan insamlas och omhändertas. Vidare skall informationsskylt om "vattenskyddsområde" vara uppsatt vid påfyllningsrör för tank inom vattenskyddsområde.

Trafik med terrängfordon

Körning i terräng med motordrivet fordon regleras av terrängkörningslagen med tillhörande förordningar, **SFS 1975:1313**. Här anges bland annat att körning i terräng med motordrivet fordon för annat ändamål än jordbruk eller skogsbruk alltid är förbjuden på barmark och att den är förbjuden på snötäckt skogsmark med plant- eller ungskog samt på snötäckt jordbruksmark, om det inte är uppenbart att körningen kan ske utan risk för skada på marken.

Bekämpningsmedel

Bestämmelsen om spridning av bekämpningsmedel (**SNFS 1997:2**) innebär att den som yrkesmässigt vill använda bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde måste ansöka om tillstånd för detta hos kommunala nämnden för miljöfrågor. Nämnden skall sedan utifrån erforderligt beslutsunderlag avgöra om tillstånd kan medges eller inte, och om tillstånd ges meddela under vilka förutsättningar detta gäller. Syftet med bestämmelsen är att kunna skydda vattenförsörjningen såväl genom att förebygga föroreningar av vattentäkter som att vidta åtgärder vid förorenade täkter. Kommentarer och

anvisningar till hur föreskrifterna ska tillämpas finns i **Naturvårdsverkets allmänna råd 97:3** och **NFS 2000:7** om regler för spridning av bekämpningsmedel.

Enligt **miljöbalken 14 kap. 19 §** får inte kemiska eller biologiska bekämpningsmedel som är avsedda för att bekämpa lövsly spridas över skogsmark (gäller generellt i hela landet).

Växtnäringsämnen m.m.

Med hantering av växtnäringsämnen regleras endast människans hantering av gödsel. Avföring från betesdjur omfattas ej av restriktionen. Hållning av djur omfattas dock av miljöbalkens allmänna hänsynsregler, vilket bl.a. innebär att verksamhetsutövaren ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

I **förordningen SFS 1998:915** om miljöhänsyn i jordbruket finns krav på utformning av lagringsutrymmen för stallgödsel, bestämmelser för påfyllning av flytgödsel- och urinbehållare samt bestämmelser om täckning av flytgödsel- och urinbehållare. Bland annat anges att utrymmen för lagring av stallgödsel skall vara så utformade att avrinning eller läckage till omgivningen inte sker. I **SJVFS 2006:66** finns bland annat föreskrifter om spridning av stallgödsel.

Skogsvårdslagen (1979:429) samt **Skogsvårdsförordningen (1993:1096)** reglerar skogsbruk. Vid avverkning och hantering av växtnäringsämnen inom skogsbruk bör råden och anvisningarna i Skogsstyrelsens rapport "Skogsbruk vid vatten" följas. Inom den primära zonen bör dikning och maskinell markberedning undvikas.

Enskilda avlopp

Det krävs tillstånd enligt miljöbalken att inrätta avloppsanordningar till vilka vattentoaletter skall anslutas. Motsvarande gäller vid anslutning av vattentoalett till befintlig avloppsanordning (**SFS 1998:899**). Det finns en särskild hänsynsregel när det gäller avloppsvatten i **miljöbalken 9 kap. 7 §**. Den säger att avloppsvatten ska avledas och renas så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. Befintliga anläggningar ska uppfylla miljöbalkens krav.

Vid utformning och skötsel av enskilda avloppsanläggningar gäller **Naturvårdsverkets allmänna råd NFS 2006:7** om små avloppsanordningar för hushållsspillvatten. Här anges bland annat att den som inrättat eller driver en avloppsanordning bör ha sådan kunskap att anordningen underhålls och sköts så att dess funktion säkerställs. Bedömningen av vilken skyddsnivå som behövs bör göras utifrån naturgivna och andra förutsättningar för området ifråga. Till exempel bör hög skyddsnivå gälla om grundvattentäkter för dricksvatten finns inom anordningens påverkansområde och anordningen kan befaras bidra till olägenheter beträffande tillgången till vatten eller vattnets kvalitet i dessa täkter. Bedömningen görs av tillsynsmyndigheten.

Upplag och deponier

För deponering av avfall gäller **Naturvårdsverkets föreskrift SFS 2001:512** som bland annat syftar till att förebygga och minska de negativa effekter deponering av avfall kan orsaka på förorening av yt- och grundvatten.

Täkter och markarbeten

Täktverksamhet regleras av **miljöbalken 9 kap.** samt **förordningen (1998:904)** om täkter och anmälan för samråd. Materialtäkt såsom grustäkt kräver tillstånd enligt **miljöbalken 9 kap 6**. Bortledning av grund- eller ytvatten i samband med täktverksamhet kräver tillstånd enligt **miljöbalken 11 kap § 9**.

Vid täktverksamhet skall särskilt risken med spill och läckage från arbetsfordon beaktas. Det åligger täktinnehavaren att tillse att deponering av avfall ej sker i täktområdet. Tillfartsvägar skall så långt som

det är möjligt vara avspärrade. Utbrutna områden skall snarast återställas med ett skyddande vegetationstäck.

Energianläggningar och anläggningar för utvinning av vatten

För nyetablering av anläggningar gäller **Naturvårdsverkets köldmediekungörelse SNFS 1997:3** med **allmänna råd 1997:2** om installation av kyl- och värmepumpanläggningar. Nyetablering av energianläggningar är anmälningspliktigt till miljö- och byggnämnden.

Befintliga anläggningar är inte tillståndspliktiga enligt dessa skyddsföreskrifter, men ska uppfylla miljöbalkens krav, det vill säga de allmänna hänsynsreglerna.

Transport

Vid transport av farligt gods gäller **Lag (1982:821)** om transport av farligt gods. Här anges bland annat att man vid transport skall vidta sådana åtgärder och försiktighet som fordras för att hindra eller motverka att det farliga godset orsakar skador på människor, djur, egendom och i miljön.

Enligt **förordning (1982:923)** om transport av farligt gods ska transportmedel, enhetslastanordningar, behållare, emballage och annan transportmateriel, med hänsyn till material, konstruktion, utförande och utrustning uppfylla de transportsäkerhetskrav som transportmyndigheterna föreskriver.

Övrig verksamhet

För miljöfarlig verksamhet gäller **miljöbalken 9 kap.** samt **förordning 998:899** om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

För hantering av för grund- eller ytvattnet skadliga ämnen skall förutom vattenskyddsföreskrifterna iaktas vad som gäller enligt miljöbalken samt Naturvårdsverkets föreskrifter.

Avyttring av överblivna eller outnyttjade läkemedel via avlopp till exempel via spillvatten, hushållsvatten eller annat avloppsvatten kan medföra att oönskade preparat och ämnen når yt- eller grundvatten. Överblivna eller outnyttjade läkemedel bör lämnas till apotek.